

Klíšťata si letos prospíšila

Alena Žáková,
přírodovědecká fakulta

Naše pracovní skupina z ústavu experimentální biologie, oddělení fyziologie živočichů a imunologie se zabývá problematikou zoonotických onemocnění, tedy těch, jejichž původci, mikrobiální agens, přenášejí klíšťata prostřednictvím hostitelů.

Studenti v rámci svých diplomových prací identifikují některé z patogenních mikroorganismů v nejčastějších přenašečích, klíšťatech Ixodes ricinus a hlodavcích, jako rezervoárech těchto agens. Součástí jejich práce je také sledování aktivity klíšťat na vybraných lokalitách v Brně a okolí, což znamená i sledování teploty a vlhkosti v dané lokaci.

V letošním roce byly vybrány čtyři lokality, na kterých studenti pravidelně každý týden ve stejnou dobu i hodinu tzv. „vlajkují“ - chytají na dané lokalitě klíšťata a identifikují jejich vývojová stádia. Po

ročním monitoringu pak budou klíšťata analyzovat v laboratoři pomocí molekulárně biologických metod a zjišťovat jejich mikrobiální promoření. Pozornost věnujeme zejména přítomnosti Borrelia burgdorferi sensu lato, způsobující Lymeskou boreliózu, což je velmi závažné onemocnění, těžko léčitelné v pozdních stádiích. Dále se zaměříme na identifikaci např. Babesia spp., Anaplasma spp., Ehrlichia spp. a dalších.

V porovnání s minulými roky můžeme letos pozorovat, že nástup aktivity klíšťat proběhl velmi brzy, už v polovině března, kdy bylo odchyceno přes deset jedinců na pro klíšťata atraktivním místě (vlhko tu hraje velkou roli), tedy u brněnské přehrady, přestože o několik dnů později opět mrzlo a padal sníh. V té době se počet klíšťat snížil, ale už od konce března jim nic nebránilo v jejich započaté aktivitě.

Počty jedinců neuvěřitelně stoupaly (více viz tabulka) a v porovnání s předšlými roky se dostávaly na úroveň konce května a začátku června. Koncem dubna se počet klíšťat a i jejich aktivita stále rovná nejvyšším počtům v sezóně, což platí zejména pro lokalitu u brněnské přehrady.

Očekáváme však, že počet klíšťat začne klesat, pokud bude jaro suché a nebude pršet tak, jak tomu bylo v dubnu. Pro klíšťata se totiž ideální teplota pohybuje kolem 20 stupňů Celsia a vlhkost kolem 60 procent. O to zajímavější jsou v porovnání s přehradou nízké počty klíšťat na lokalitě v Brně Líšni.

Studenti tak budou pečlivě studovat a zaznamenávat přírodní podmínky na daných místech, ze kterých bychom mohli určit, jaké přírodní poměry tvoří lokality atraktivní pro klíště a kde se potenciálně vyskytovat nebudou.

Počet odchycených klíšťat na sledovaných lokalitách

	15.3.	22.3.	29.3.	5.4.	12.4.	19.4.	26.4.
Přehrada	18	0	30	63	55	71	67
Pisárky	9	9	3	30	32	40	25
Líšeň	0	0	3	6	15	23	22
Pozořice	-	-	-	10	50	40	32

Vyndat si trám z vlastního oka

Jeanette Matoušková,
lékařská fakulta

Musím se přiznat, že kdykoli při své cestě městem potkám pubertáky a vidím je se žvábem u pusy, jak na sebe pořvávají nebo jak jsou naopak usebrání do posvátnosti tajů sociálních sítí, v duchu si pro sebe utrousím: „Aha, to je ta další generace, elita národa?“ A připadám si jako důchodový moralista. Myslím si své a jen se modlím, abych svoje děti vychovala lépe. Ale nedávno jsem zjistila, jak moc vedle můžeme se svými soudy být.

Osud tomu chtěl, abych se dostala do společnosti právě těch pubertáků, které tak často soudím. Měla jsem za úkol naučit

je základy první pomoci. S projektem Pro život organizovaným studentskou organizací IFMSA (International Federation of Medical Students Associations) jsme byli pozváni na základní školu do 8. třídy.

Když jsem se dostala do té jámy lvové, kterou jsem si představovala v těch nejhorších barvách, nestačila jsem se divit. Přestože ve třídě nebyl žádný učitel, nikdo neměl mobil v ruce a nikdo na nikoho zase tolik nepořvával. Na moje otázky nejen že odpovídali, ale dokonce odpovídali správně, živě se sami ptali a při návratu resuscitace a přístupu k bezvědomému byli neuvěřitelně šikovní.

Měla jsem pocit, že mám na čele napsáno to, co jsem si o nich myslela, a že to všichni vědí. Styděla jsem se. Možná to byla výjimečná třída, kterých tolik není, ale taky je možné, že ne vždy je všechno tak, jak to na první dojem vypadá. Že lidé jsou úplně jiní, než jak se nám zdají na uli-

ci, nebo jiní, než je jejich oblečení, účes či sociální situace.

Ten den na nebi svítil vzkaz: „Když chceš bratru vyndat z oka třísku, vyndej si nejdříve trám z oka vlastního.“ A já jsem doufala, že ti osmáci, můj trám v oku přehlédli. Přestože jsem měla ten den máslo na hlavě, tušila jsem, že mi bude odpuštěno, protože něco si z našeho výkladu snad zapamatovali. Jsem přesvědčená, že z těch vtípalů a stydlivých holek se jednou vyloupnou stateční hrdinové, kteří někomu zachránějí život. Věřím v to.

A pokud byste se i vy chtěli stát hrdinou svého života nebo života někoho jiného, můžete si kurz první pomoci domluvit. Navštěvujeme základní, střední i vysoké školy. A i když v dnešní době zadarmo ani kuře nehrabe, tak naši instruktoři jsou trochu dál a vědí, že síla informace a záchrany života je k nezaplacení!

>> ifmsa.cz/fakulty/brno

Proč jsou ženy v IT tak důležité?

Barbora Kozlíková,
fakulta informatiky

Na fakultě informatiky se pohybuji již řádku let. Prošla jsem si od pozice čerstvého prváka až po nedávnou docenturu. Když jsem byla oslovena napsat tento krátký článek jako zamyšlení nad rolí a pozicí ženy na naší fakultě, donutilo mě to zavzpomínat na vlastní začátky.

S prvním zádrhelem v mém záměru studovat informatiku jsem se setkala už na střední škole, kdy mi bylo taktéž sděleno, že taková škola pro mě rozhodně není. Moc kuráže to nepřidá, ale nedala jsem se tak snadno a přihlášku na informatiku jsem přece jen podala.

S nástupem jsem zjistila, že v ročníku čítajícím přes 400 studentů jsou jednotky děvčat, což jsem sice očekávala, ale připravená jsem na tuto situaci očividně nebyla. V testostonovém prostředí se neprosazovalo lehce, ale když mi kolegové zjistili, že mám čitelné písmo a chodím na přednášky, ze kterých dělám poznámky, hned jsem se stala oblíbenou spolužačkou. A poté už se dali i lehceji přesvědčit o tom, že i s tím mozkiem to možná nebude až tak zlé.

V dalších letech už to šlo samo a svoji spolupráci na projektech s muži jsem brala jako benefit, protože věřím, že týmy sestávající z mužů a žen mají něco víc proti čistě mužským nebo ženským týmům. Ale co to vlastně je?

Asi bych měla být opatrná v pojmenování, ale zkusím to. Myslím, že uvažování mužů a žen má určité odlišnosti a jiný pohled na věc je vždycky přínosný. To se mi potvrdilo jak z pohledu studentky, tak z pohledu školitelky studentů a vedoucí výzkumných projektů se smíšenými týmy. A samozřejmě ženský prvek v týmu vždycky přináší trochu více ohleduplnosti a galantnosti od mužské části. Nejednou se pak stane, že se pracovní vztahy přetaví do osobních. Ale to už je jiný příběh...

Osobně si tedy myslím, že ženský element má v informatice své nezastupitelné místo a obohacuje tento obor jak inteligentně, tak sociálně. Vzhledem k neustále narůstajícímu počtu studentek na fakultě informatiky věřím, že se dřívější předsudky ohledně žen v IT úspěšně daří překonávat a je to moc dobře.

Pamatuju si dobu, kdy byly na fakultě jednotky studentek, takže atmosféra tomu odpovídala. Teď si i studenti zvykají, že se poměr mužů a žen na chodbách školy vyrovnává a nutí je to chovat se jinak, získávají nové pohledy, a to pak prospívá oběma stranám.

Samozřejmě nechci, abychom se dostali do situace, kdy by ženy zcela ovládly technické obory a muže odsunuly na humanitně zaměřené fakulty. Nic se nesmí přehánět. Jde hlavně o to, aby se ženy nemyslely, že na obor nemají jen proto, že jsou ženy. Stávající situace vytváří zdravé prostředí, které bude v budoucnu určitě produkovat skvělé absolventy, kteří budou oproti dřívějším dobám vybaveni do praxe nejenom znalostmi, ale i sociálně. Za což bude patřit velký dík právě našim studentkám a zaměstnankyním.